

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **K. B.**, zast. Mgr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem se sídlem v Brně, Smetanova 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2005, č. j. 36 Az 939/2003- 46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů v řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 11. 2003, č. j. OAM-5081/VL-07-ZA04-2003 nebyl žalobci udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně bylo žalovaným rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 9. 12. 2003 žalobu ke Krajskému soudu v Brně, která byla výše citovaným rozsudkem tohoto soudu jako nedůvodná zamítnuta.

Z kasační stížnosti je zřejmé, že je podána z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.). Stěžovatel namítá, že jsou u něj naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a dále, že se na něj vztahuje překážka vycestování dle § 91 tohoto zákona,

neboť má důvodnou obavu z pronásledování „zejména z důvodu náboženství“. Alžírsko je dle stěžovatele zemí, kde převládá islámské náboženství a lidé, kteří se tomuto náboženství nehlásí, jsou ohroženi. Tak je tomu i v případě stěžovatele, který, jak v řízení uvedl, není stoprocentní muslim, neboť nedodržuje řádně muslimské zvyky, pije alkohol a vede noční život včetně návštěv diskoték. Tento způsob života je pro muslimy nepřijatelný, a proto se stěžovatel cítí ve své zemi pro svůj postoj k náboženství ohrožen.

Stěžovatel má rovněž důvodnou obavu z pronásledování z důvodu uplatňování a zveřejňování svých názorů ohledně politické, vojenské a ekonomické situace ve své vlasti, neboť několikrát kritizoval poměry v Alžírsku, vládu a politickou situaci. V souvislosti s touto kritikou se cítí ohrožen, neboť pokud by se o jeho názorech „dozvěděl agent tajné služby, mohl by mít velké problémy a ocitnout se v tísní či být dokonce pronásledován“.

Obavy stěžovatele se týkají i jeho návratu do vlasti, neboť dlouhou dobu pobýval v Německu a následně v České republice a tato skutečnost by mohla přispět k tomu, že se stane osobou, jež bude v Alžírsku pronásledována.

Dále tvrdí, že nebyl spolehlivě a v nezbytném rozsahu zjištěn skutkový stav, neboť bylo povinností správního orgánu, aby v souvislosti se zásadou vyhledávací a zásadou součinnosti zcela objasnil skutkový stav a teprve na základě něj měl rozhodnout, přičemž měl v tomto řízení povinnost postupovat v úzké součinnosti s jeho účastníky. Protože nebylo postupováno v souladu s ustanoveními správního řádu, zejména § 3, § 4, § 32 odst. 1 a § 47 odst. 3 tohoto zákona, není rozhodnutí žalovaného v souladu se zákonem a z uvedeného důvodu mělo být krajským soudem zrušeno.

Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Součástí podané kasační stížnosti je i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný ve věci řízení o podané kasační stížnosti plně odkazuje na správní spis, zejména vlastní podání a výpovědi stěžovatele, jež učinil ve správním řízení. V řízení o udělení azylu bylo nepochybně zjištěno, že stěžovatel opustil Alžírsko již v roce 1999. V roce 2003 podal druhou žádost o udělení azylu, protože se nepovažuje za pravověrného muslima a z tohoto důvodu se cítí být ohrožen ze strany islámských skupin. Stěžovatelem uváděné důvody jsou totožné s důvody, jež uvedl v první žádosti o udělení azylu. V této souvislosti žalovaný poukazuje na skutečnost, že stěžovatel po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo první řízení o udělení azylu ukončeno, neopustil území ČR. Důvody uváděné stěžovatelem nelze podřadit pod zákonné ustanovení § 12 zákona o azylu a nebyly prokázány ani skutečnosti, jež by odůvodňovaly strach stěžovatele z pronásledování dle § 91 tohoto zákona.

Kasační stížnost stěžovatele považuje za nedůvodnou, stejně tak i návrh na přiznání odkladného účinku. Navrhuje proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm

není třeba rozhodovat tam, kde se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu poprvé dne 25. 1. 2000. Na základě provedeného správního řízení žalovaný svým rozhodnutím ze dne 10. 1. 2001 rozhodl o neudělení azylu z důvodu nesplnění podmínek dle § 12, §13 odst. 1, 2 a §14 zákona o azylu a současně rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle § 91 tohoto zákona. Proti rozhodnutí žalovaného stěžovatel nepodal opravný prostředek.

Dne 7. 10. 2003 požádal stěžovatel opětovně o udělení azylu v ČR, přičemž na dotaz žalovaného v žádosti uvedl, že v předcházejících 10 letech před podáním žádosti do roku 1992 pobýval v Alžírsku, v letech 1992-1998 se zdržoval v Německu, v období 1998 - březen 1999 byl opět v Alžírsku, od března 1999 byl 8 měsíců ve věznicí v Německu a poté přicestoval do České republiky. Nemá žádné doklady totožnosti, cestovní doklad ztratil před 3 lety. Jako důvod podání žádosti uvedl, že v r. 1992 byl povolán k výkonu základní vojenské služby, ale z důvodu obav z výhrůžek islámských ozbrojených skupin tuto službu nenastoupil. Naposled vlast opustil, protože v Německu požádal o azyl a uvedl určité informace, doma však měl obavy, aby se tyto informace nedostaly k alžírským úřadům a on nebyl potrestán. Dalším důvodem bylo to, že se nechoval jako věřící muslim, konzumoval alkohol, nemodlil se, a proto mu bylo následně vyhrožováno zabitím. Při pohovoru k žádosti o azyl, konaném dne 29. 10. 2003, uvedl, že v roce 1992 opustil Alžírsko, odjel do Francie a po měsíci do Německa, kde požádal o udělení azylu. Azyl mu však udělen nebyl, on se zde zdržoval do r. 1998 a poté byl z Německa vyhoštěn a odvezen do Alžírska, kde žil až do března 1999. Poté si vyřídil vízum do Polska, ale při tranzitu zůstal v ČR a ihned odjel nelegálně do Německa, kde byl po dvou dnech zadržen (měl zde zákaz pobytu) a uvězněn. Po 9 měsících byl vrácen do ČR, kde mu kamarád poradil, aby podal žádost o azyl. V dubnu 2001 byl zadržen policií a byl odsouzen na 18 měsíců odnětí svobody za prodej drog. Po ukončení trestu byl umístěn do vyhošťování vazby, ze které byl propuštěn 5. 10. 2003. O azyl opětovně žádá proto, protože je v Alžírsku jeho život v ohrožení, nechová se jako stoprocentní muslim. Po návratu do Alžírska kritizoval při setkání s kamarády v restauraci vládu, neboť zde vládne chaos, vláda zabíjí lidi a následně vinu svaluje na teroristy. Byli zabiti i jeho známí a on sám má pro svoji kritiku vlády obavu o svůj život. Osobně v Alžírsku žádné problémy neměl, po vyřízení všech dokladů, zemi opustil. Na dotaz správního orgánu dále uvedl, že v letech 1991-1992 roznášel letáky strany I. f. s., z důvodu výhrůžek skupiny G. měl obavy z nástupu na vojenskou službu. Odmítl své tvrzení v první žádosti o azyl ohledně vojenské služby a uvedl, že nebyl vojenské služby zproštěn, neobdržel žádnou „žlutou knížku“, na vojnu nenastoupil protože si vyřídil odklad kvůli studiu. Na upozornění správního orgánu, že studium ukončil již v r. 1990, uvedl, že si již nepamatuje, kdy k tomu došlo. Při opuštění vlasti v r. 1999 neměl žádné potíže, neboť doklady (pas, vízum) za něj vyřídil známý a kamarádi mu domluvili bezproblémové propuštění pasovou kontrolou a on sám neměl v Alžírsku žádné potíže s policií. Uvedl dále, že ani po návratu z Německa do vlasti v r. 1998 zde neměl žádné potíže, pouze se obával reakce na jeho žádost o azyl v Německu a dále slyšel, že o něm někdo mluvil, že si pro něj ozbrojené skupiny (neví přesně jaké) přijdou, nestalo se mu ale nic. Na dotaz, co by mu hrozilo po návratu do vlasti uvedl, že přesně neví, co by se mu mohlo stát, možná že ty islámské skupiny na něj nezapomněly. Na podporu svých tvrzení žádné důkazy nemá.

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 10. 11. 2003 azyl z důvodu nesplnění podmínek dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neudělil a současně rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle § 91 tohoto zákona.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného, podané ke Krajskému soudu v Brně stěžovatel v obecné rovině namítl, že žalovaný se jeho žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě, nezjistil přesně a úplně skutkový stav a neopatřil si dostatek důkazů pro své rozhodnutí a řádně je neodůvodnil. Z výše uvedených důvodů proto považuje rozhodnutí žalovaného za nezákonné. Pokud jde o důvody skutkové, odkázal stěžovatel v žalobě na svoji žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál.

Krajský soud v Brně dospěl při přezkouvání rozhodnutí žalovaného v rozsahu námitek uplatněných stěžovatelem ke stejnému skutkovému a právnímu závěru jako žalovaný správní orgán, a protože napadené rozhodnutí žalovaného netrpělo nezákonností, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Z odůvodnění jeho rozhodnutí vyplynulo, že odmítl námitky ohledně nedostatečně zjištěného stavu věci jako nedůvodné, neboť byly vzneseny jen v obecné rovině a dále nekonkretizovány, přičemž nelze zjistit, jaké další důkazy měl žalovaný provádět, a v čem jsou jeho skutková zjištění neúplná. V tomto směru neshledal proto žádných pochybení ze strany žalovaného. Ohledně posouzení, zda jsou u stěžovatele splněny podmínky pro udělení azylu dle azylového zákona, soud uvedl, že nebylo prokázáno jejich naplnění a shledal, že žalovaný postupoval správně, když neshledal důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Ohledně překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu soud uzavřel, že stejně jako žalovaný neshledal u stěžovatele existenci taxativně uvedených překážek vycestování.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně v mezích uplatněného důvodu dle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud taková pochybení v napadeném rozsudku soudu neshledal. Krajský soud při vlastním přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přitom se zabýval všemi výroky napadeného rozhodnutí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu posoudil soud právní otázku v předcházejícím řízení správně a výrok rozhodnutí krajského soudu, obdobně jako napadené rozhodnutí žalovaného, jsou dostatečně odůvodněné.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné předeslat, že azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána Institut

azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Nejvyšší správní soud proto k námitce stěžovatele, že v předcházejícím řízení nebyly správně posouzeny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu konstatuje, že jeho důvody uvedené v průběhu řízení o udělení azylu – tj. obavy z pronásledování a obavy o život, odůvodněné tvrzeními o tom, že jeho způsob života je pro muslimy nepřijatelný a proto se cítí ve své zemi ohrožen pro svůj postoj k náboženství a současně má obavu z případného pronásledování pro svoji kritiku politické, vojenské a ekonomické situace ve své vlasti, nejsou v případě stěžovatele zákonnými důvody pro udělení azylu na území České republiky taxativně vymezenými v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud s odkazem na rozhodnutí krajského soudu i na rozhodnutí žalovaného konstatuje, že skutečnosti uváděné stěžovatelem nejsou ani důvodem překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu; že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Stěžovatel v kasační stížnosti pouze obecně uvádí, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a nepostupoval v úzké součinnosti s účastníkem řízení. Takto obecně byly formulovány i žalobní námitky stěžovatele v žalobě podané proti rozhodnutí žalovaného, jež se týkaly tvrzeného porušení procesních ustanovení správního řádu.

Nejvyšší správní soud stejně jako Krajský soud v Brně dospěl při hodnocení této stížnostní námitky k tomu, že se žalovaný zabýval všemi podstatnými skutečnostmi, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl a zhodnotil je řádně po stránce skutkové i právní. V průběhu řízení postupoval žalovaný v úzké součinnosti se stěžovatelem, o čemž svědčí především průběh pohovoru k žádosti stěžovatele o udělení azylu, kdy se žalovaný podrobně a zcela vyčerpávajícím způsobem zabýval tvrzeními stěžovatele ohledně jeho důvodů pro udělení azylu. Žalovanému nelze rovněž vytýkat porušení zásady vyhledávací, neboť povinností správního orgánu bylo zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdil, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel

právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení dostatečných důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých žalovaný rozhodoval. Stěžovatel v podané žalobě neuvedl nic, co by zpochybňovalo skutkový stav, tak jak byl žalovaným zjištěn a v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsán. V řízení před správním orgánem tedy nedošlo k tvrzeným vadám v řízení před správním orgánem, pro něž by měl soud rozhodnutí žalovaného zrušit.

Žalovaný a následně ani soud se proto tvrzených vad ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nedopustily.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst.1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. listopadu 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu